

Déli Hírlap

POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS: DR. VUCHETICH ENDE

ELŐFIZETÉS: ARAB TERESVÁROTT ÉS VIDÉKEN HÉT-
HÉTRENDEL: havonta 20 Lei, negyedévre 80 Lei, évi 300 Lei, egy évre 1000 Lei • KÖZMŰVELŐSÉG, VILÁGOSÍTÁS
ÉS MŰVÉSZET: havonta 10 Lei, negyedévre 40 Lei, évi 150 Lei, egy évre 500 Lei • NYUGDÍJASOK RÉSZLETES HAVONTA 10 Lei, egy évre 100 Lei, egy évre 1000 Lei • NYUGDÍJASOK RÉSZLETES HAVONTA 10 Lei, egy évre 100 Lei, egy évre 1000 Lei

VI. ÉVFOLYAM * 266. SZÁM

TIMISOARA, 1930 NOVEMBER 21, PÉNTEK

ARA 4 LEI, BUKARESTBEN 5 LEI

szabadság eszménye

Irtá: KISS IMRE.

Minél elérhetetlenebb magasságon van valamely eszme, annál jobban vágyódunk utána és minél nagyobb értéket képvisel az egyemes emberi élet számára, annál több és nagyobb áldozatot kíván önmagáért.

Ilyen a szabadság eszménye is. Örök nélkülözhetetlen, örök magas eszme, amelyért elme és kard évszázadokon át küzdött. Mindig volt, aki vágyott rá, mindig volt, aki nem szeretett róla hallani és mindig volt, aki kész volt halálba menni érte. Aki nélkülözötte, megszüntette, aki birta, visszaél vele.

A szabadság egyet jelent az életünkkel. Minden élet a fejlődésben ad magáról életjeit. Minden fejlődésnek legelső lehetősége pedig a szabadság. A szabadság az élet vére. Azért dobban olyan nagyot a szív, ha a nevé hallja. Ami fejlődni, nőni, haladni, tehát élni akar, annak szabadság kell s viszont, ami szabad akar lenni, az mind fejlődni, nőni, haladni, tehát élni akar. Az élethez pedig mindenkinek joga van. Istentől adott joga. A szabadság elfojtása tehát a fejlődés, az élet elfojtása, — gyilkolás, öldöklés. Természetes, hogy ez ellen minden élet legfőbb erejével küzd. Az életlehetőség megvédése jelentkezik a forradalmakban. Következőleg csak annak a forradalomnak van létjogosultsága, amely új életet rejt méhében, amely a romokon építeni tud. Minden más forradalom a bosszúnak és a rombolásnak a műve.

Mindenféle élet keresi a fejlődés lehetőségét, a szabadságot. A fűszálnak, a madárnak életet jelent a szabadság. Ahogy beszélünk népek, nemzetek szabadságáról, épp úgy beszélünk szellemi, lelki, lelkiismereti szabadságról, gondolat- és vallásszabadságról. De akár a politikai, akár a szellemi élet tekintetében szabadnak lenni, annyi, mint fejlődni tudni. Szabadságra vágyunk annyi, mint fejlődni, vágyunk szabadságért harcolni annyi, mint az életért harcolni és szabadságért meghalni annyi, mint az életért meghalni.

Ez az a halál, amelyből élet árad. Talán, mert valósággal életet jelent a szabadság, azért van, hogy aki bírja, annyira él vele, hogy legtöbbször visszaél vele. Nemcsak azt értem ezalatt, amikor a szabadság magára ölti a hatalmaskodás és erőszak fegyverét és a gyöngébbnek, a kisebbnek elnyomásában tombolja ki szabad erejét,

A patriárka megcáfolta millióos vagyona hírét

A kamara tegnapi ülésén Pop-Cicio elnök elparentálta Lazar Aurél dr. nagyváradai polgármestert, aki egyike volt a legjobb hazafiaknak. Georgescu-Barlat ezután kijelenti, hogy téves információ alapján állította azt, mintha az alelnökválasztásnál meghamisították volna a szavazócédulákat. Ezért sajnálkozásának ad kifejezést.

Jósika János báró, a szilágyosomlyói áll. iskola magyar tagozatának megszüntetése miatt szólal fel. A város lakosságának nyolcvan százaléka magyar, mely egyik osztályban kilencven magyar tanuló volt és ezeket most olyan nyelven tanítják, amelyet még nem értenek. Kéri a minisztert, hogy az iskola megszüntetését elyezze ha-

tályon kívül.

Jumane a szocialista utal arra, hogy a hivatalos lapnál, a Monitorul Oficialnál legutóbb 300 munkást elbocsátottak.

Sokkal érdekesebb volt a szenátus ülése, amelyen Bratu elnök javasolta, hogy a szenátorok egy napra járó napidijukat a munkanélküliek javára adják.

Stefan Joan: Adakozzék Vidrighin, akinek százezer leies fizetései vannak, vagy forduljanak a volt régensekhez!

Erre a kijelentésre szólásra emelkedett Cristea Miron patriárka, volt régens és ezeket mondotta:

— Kötelességemnek tartom, hogy végre tisztázzuk ezt az ügyet és megcáfoljam a különböző híreszteléseket, amelyek félrevezetik a

közvéleményt. Kijelentem, hogy amikor régens lettem, azóta nem vettem fel a patriárkai fizetésemét és azóta sem, hogy régensi funkcióm megszűnt. Nyugdíjam után 420.000 lei évi adót fizetek úgy, hogy régensi nyugdíjamból alig 82.000 lei marad meg nekem, ami talán nem sok az ország patriárkájának. Semmi esetre sem áll az, hogy százmillióos vagyonom van. A jugoszláv patriárka, amikor meghalt, 29 millió dinárt hagyott hátra és én ezer év alatt sem tudnék ennyit összegyűjteni.

Costachescu miniszter megállapítja, hogy a patriárka fizetése tényleg nem szerepel a kultuszminiszterium fizetési listáján.

A szenátus ezután Bratu elnök indítványát elfogadta.

Juhl Mór dr. orvost tegnap este a temesvári rendőrség Bukarestbe szállította

Egy heti nyomozás után a Juhl Mór dr. temesvári orvos ellen indított eljárás tegnap este fordulatot vett. Tíz nap előtt — amint ismeretes — Juhl lakásán házkutatást tartottak és a házkutatás után az orvost őrizetbe vették. A nyomozás szerteágazó mozzanatairól a hatóságok éppen a nyomozás érdekeire való tekintettel nem adtak felvilágosítást. Tegnap délelőtt a rendőrség politikai osztályán Popovici Kornél azt a jelentést készítette el és fejezte be, amelyet Crenian Aurél rendőrprefektushoz juttatott el és amely Juhlra vonatkozólag a nyomozás eredményét tünteti fel. Crenian Aurél rendőrprefektus az ügyre vonatkozólag a következő kijelentéseket tette:

— A nyomozási adatok szükségessé teszik Juhnak Bukarestbe való szállítását. Annyit mondhatok az ügy érdemi részére vonatkozólag, hogy Juhl nevén egyes te-

mesvári bankoknál háromszázharmincezer lei betétet találtak.

Juhl Mórral tegnap délután közölték hivatalosan, hogy Bukarestbe szállítják. Amikor ezt az értesítést megkapta, Juhl megborotvált és engedelmet kért, hogy hazulról ruhát hozathasson és átöltözködhessék. Ezt a kérelmét teljesítették. Este félhat órakor Popovici Kornél, a nyomozóosztály főnöke, már elővezette a fogdából és Juhl helyet foglalt a hivatalos szoba egyik székén. Juhl feltétlen nyugodtságot áru el és úgy beszélget Popovicival, mintha valamilyen egészen ártatlan természetű ügyet tárgyalna. Fekete kabát és esikós vasalt nadrág van rajta. Amikor megpillantja az újságírókat, látszik rajta, hogy kérdezni szeretne, utóbb azonban meggondolja magát. Engedélyt kérünk Popovicitől, hogy Juhl Mórral néhány szót beszélhessünk.

— Nem, nem lehet — hárítja el

hanem azt is, amikor az ember önmaga szabadságával él vissza, amikor az ember önmaga szabadságát töri össze. Valahogy benne van az emberi természetben, hogy mint minden jóban, úgy a szabadságban is tobzódni szeret, s az eszményi világból a szabadság gyémántját is a mindennapi élet forgatagában akarja viselni, ahol pedig verejtékes, vagy véres homlokáról le hull,

vagy lekopik és rongyos ruháján szegyenkezve törik meg fénye. Akkor pedig az ember ismét rab lett. Rabja lett önmagának, indulatainak, egyéni akaratainak és elfoglult gondolatainak.

Nem az a szabadság, hogy minden szabad, hanem az, hogy fejlődni lehet. Nem az a szabadság, hogy a gyöngébbet megölhetem, hanem az, hogy élhetek és mást is élni en-

Popovici a kérést — és felesleges is: Juhl hallgatást fogadott az újságírókkal szemben.

Az egyik tisztviselő jelenti, hogy az iratok elkészültek. Az országos rendőrigazgatóságának szóló jelentést becsomagolják és lepecsételik. Előállítják Ferenschütz Ferenc harminc éves resicai vasestergályost is, akit szintén Bukarestbe kísérnek. Ferenschützről ugyanis kiderült, hogy pénzt vett fel Juhltól és összeköttetést tartott fenn vele, ezenkívül állítólag terhelő vallomást tett Juhl ellen. Megérkezik Bercean Nesztor rendőrtiszt is, aki egy detektív kíséretében szállítja Juhl-t és Ferenschützt Bukarestbe. Egyszerre autótülkölés hallatszik. Juhl-t és társát kivezetik a rendőrség kapuján és az állomásra indulnak. Juhl hálókosiban utazik. Holnap kezdetét veszi már az országos rendőrigazgatóságon kihallgatása és szembesítése.

gedek. Nem az a szabadság, hogy nem vagyok börtönben, hanem az, hogy emelt fővel járok a világon. Nem az a szabadság, ami csak nekem, vagy csak egy népnek szabadság, ez csak egy része a szabadságnak, a szabadság, mint eszmény az egész világra és benne szépen és szabadon megfér egymás mellett minden, ami a világon fejlődni, nőni és élni akar.

Bomlási folyamat jelei mutatkoznak a nemzeti parasztpártban

A kormányzóságok további működését költségvetési szempontokból komoly veszedelem fenyegeti. Ismeretes, hogy a kormány tagjai legutóbb minisztertanácsot tartottak és azon az egyes tartományi kormányzóságok vezetői is megjelentek. A minisztertanács lefolyásáról most érdekes részletek kerültek nyilvánosságra. A tanácskozás alkalmával több kormányzó kifejtette, hogy a jelenlegi körülmények mellett a kormányzóságok a decentralizáció elvét nem szolgálják és ezenkívül működésük csonka.

Azt az ajánlatot tették a minisztertanácsnak, hogy a kormány inkább függesse fel a kormányzóságok működését, mert azok a mostani működés alapján nem életképesek.

Heves vita követte a kormányzók erélyes fellépését és többen a kormányzók közül azt a nézetet vallották, hogy legjobb lenne a költségvetési redukcióna való tekintettel ezt a felfüggesztést nyomban elrendelni és a kormányzóságok csak akkor kezdjék meg újból működésüket, ha a viszonyok ismét konszolidálódnak. Mironescu miniszterelnök és Mihalache belügyminiszter békítgetni kezdték a kormányzókat és végül is valamilyen megoldást találtak. Eszerint a kormányzóságok személyi kiadásait majd a pénzügyminiszteri tárca, az anyagi terheket pedig a belügyi tárca költségvetése fedezi. Arról, hogy a kormányzóságok az állami költségvetésen kívül önálló költségvetést készítsenek el, egyelőre szó nem lehet. Most ilyenformán béke van a kormányzók és a kormány között.

A béke azonban bizonyára csak addig tart, amíg a költségvetés nyilvánosságra kerül és akkor megtudják, hogy milyen keveset, illetve mit nem irányzott elő a költségvetés a kormányzóságok számára.

Azután komoly formát ölt majd a harc a kormányzóságok körül, amelyeknek további fennmaradása ilyen körülmények között kétségesé válik.

A Kormányzat azonban nemcsak a kormányzóságok és a költségvetés leszállítása okoz komoly gondot. Hiába tanácskozik a nemzeti parasztpárt vezetősége, a kormányzóságokban súlyos nézeteltérések vannak és a bomlási folyamat a nemzeti parasztpártban már megindult. A mozgató erő most is Stere Konstantin, a román politika titokzatos egyénisége. Stere hónapok előtt lépett ki a nemzeti parasztpártból, hogy most már nyílt ellenzékét alkosson eddigi pártjával szemben. A besszarábiai képviselők Stere-csoportja tegnap Stere elnöklété mellett ülést tartott, amikor is egyhangúlag elhatározták, hogy

elszakadnak a nemzeti parasztpárttól és besszarábiai parasztpárt néven Stere Konstantin elnöklété mellett önálló politikai csoportot létesítenek.

Elnöknek Sterét választották meg, míg alelnökök Leanca és Coridor képviselők, titkár pedig Popescu képviselő lett. Ugy döntöttek, hogy a parlamentben a nemzeti parasztpárt ellen küzdenek. Arra számítanak, hogy P a n Halipa hívei közül is többen hozzájuk csatlakoznak. Politikai körökben érdeklődéssel várják, vajjon a kormány milyen álláspontra helyezkedik a besszarábiai disszidens csoporttal szemben és lemondják-e a disszidens steristákat a képviselői és szenatori mandátumokról.

Másik gondja a kormányzóságok az erdélyi és bánági képviselők parlamenti blokkja. Első eset a román parlamentárizmus történetében,

hogy a kormányzóságok kebelében az érdekek kellő megvédésére az egyes tartományok képviselői külön blokkba tömörüljenek. Valószínűnek tartják, hogy a blokk megalakulását követi a kormányzóságok parasztpárti csoportjának az összefogása.

Különös jelentőséget tulajdonítanak azoknak a híreknek, hogy Bratianu Vintila most már visszavonul a liberális párt éléről és az utód Ducea lesz,

aki egyedül képes arra, hogy Bratianu Györgyöt és párthíveit kibékítse és a liberális párt egységét ismét megteremtse.

Ilyen körülmények mellett a váratlan politikai fordulat nem lesz meglepetés.

Gépfegyverrel ellátott repülőgépeken csempészlék a szeszt az Egyesült Államok területére

Detroit bírósága tegnap nagy szabású szeszcsempészeti pör tárgyalását kezdte meg. A vádlottak padján két csempészbanda tagjai ülnek. Ez a két banda esztendőközön keresztül repülőgépeken csempészte a szeszt Kanadából az Egyesült Államok területére. Üzemük olyan nagyarányú volt, hogy harminc repülőgéppel dolgoztak éjjel-nappal. Az alkoholtelenes rendőrség, amely szintén repülőgépekkel jár, hónapok során tízenként ilyen csempész repülőgépet fogott le. Ezek kézrekerítése azonban nehezen ment, mert a csempészek repülőgépei gépfegyverekkel voltak felszerelve és heves tüzelést kezdték a rendőrségi gépekre. Ezek, minthogy személyzetük csak revolverekkel volt ellátva, kénytelenek voltak az üldözést abba hagyni. Ez azonban csak rövid időre szóló visszavonulás volt. Hamarosan felszerelték gépfegyverekkel a rendőrségi repülőgépeket is, amelyek most már bátran szállottak szembe a csempészekkel. Most már a csempé-

szek és a rendőrök között a levegőben élet-halálra menő harcok fejlődtek ki. A rendőrségi repülőgépek rendszerint kettesével szállottak föl, az egyenként jövő csempészrepülőgépek közrefogtak és megadásra kényszerítették. A megadás nem ment mindig könnyűen és sok esetben harcra került a sor. Juliusban az egyik rendőrségi gép a csempészek lelőtték és a lezuhánógépben ülő rendőrök súlyos sebekkel borítva zuhantak a földre. A rendőröknek ezzel szemben sikerült négy csempészgépet lelőni, nyolcat pedig úgy kényszerítették megadásra. A két banda, amelynek tagjai erősen megfogyatkoztak, még folytatja a csempészt, de már sokkal kisebb arányokban, mint eddig. A banda elfogott tagjai most kerültek a törvényszék elé. A tárgyaláson nemcsak szeszcsempészetért vonják őket felelősségre, hanem tiltott fegyverhasználatért és gyilkossági kísérletek miatt is.

Falbontó éjszakai betörők dolgoztak a Gyárvárosban

A gyárvárosi Buziási-ut 27. szám alatt levő Schlosser-féle nyersbőr feldolgozó telepen vakmerő betörés történt. A betörést a vállalat takarítónője, Bai Katalin fedezte fel, aki reggel hét órakor az irodahelyiségeket akarta kitakarítani. Az irodában levő páncélszekrény a földön hevert feltörve és kifosztva, míg köröskörül feldöntött butorok és szanaszét heverő iratok árulták el a betörést. A takarítónő azonnal jelentést tett Schlosser Henrik igazgatónak, aki viszont

a rendőrséget értesítette. Gutu Athaláz a bünyügyi osztály vezetőjének és Plank Frigyes detektívönök vezetésével számos detektív érkezett a helyszínre, ahol azonnal megkezdtek a nyomozást. Megállapítást nyert, hogy a telepnek nincsen éjjeli őr és csak nyolc kutya őrzi éjjel a telepet. Erről tudomást szerezhettek a betörők is, mert az irodába nem az udvaron keresztül, hanem az irodahelyiség utca felőli falának kibontása után hatoltak be. Mintegy három tégla

szélességében kibontották a falat, amelyen keresztül azután behatolt az irodába, ahol az Anheuer-gyármányu pénztárszekrényt felborított és hátsó falát éles szerszámmal fahasogatták és kifosztották. A pénztárszekrényben nyolc-tízezer leit és ezüst kézipénztárt találtak, amelyet elvittek. Feltörték Temmer Jakab főkönyvelő irodaszalátát is, abban reményben, hogy ott is pénzt találna. De csak iratokat találtak, amelyek azután az irodában szétszórtak. A másik szobában levő pénztárszekrényt, melyben nagyobb összegű pénz volt, azonban nem bántották. A betörők befejezve a munkát elmenekültek.

Jelentkezett hamarosan a temesvári mezőgazdasági kamara birtokában levő földek csőze és jelentette, hogy a faiskolánál egy kazettát talált feltörve. Muladi István csőze elmondta, hogy éjjel tájban kutyája hangos ugatására kitekintett és akkor több egyénre lett figyelmes, akik lámpafénynél a faiskola előtt dolgoztak valamin. Mivel nincsen semmiféle fegyvere, nem mert kimenni reggel azonban azon a helyen megtalálta a kazettát, amelyről kitűnt, hogy ugyancsak Schlosserék irodájából való. A kazettában különböző iratok, biztosítási kötvények és egy ezüst női táská volt. A betörők csak az ezüst tárgyat vitték el, míg az iratokat sértetlenül megtalálták.

Temmer Márkus társtulajdonos a nyomozó közegek előtt elmondta, hogy kedden délelőtt megjelent az irodában egy jólöltözött fiatalember, aki a nyersbőrök ára után érdeklődött, de közben feltűnt gyanús viselkedésével. A 170 cm. magas fiatalember ugyanis kérdezősködés közben az összes irodákat összejárta és így tájékozódhatott. A rendőrség a betörők kézrekerítésére széleskörű nyomozást indított.

A legnagyobb ur a girodai utmester, akinek senki nem parancsol

A város körül keletkezett telepek egyike az, mely Giroda és Remete községek között, a vasutvonal és az országút által határolt területen fekszik. A telepen csinos házak vannak, amelyekben szorgalmas emberek laknak. Az országútról kocsit vezet, a telepre. Ennek az utnak a létezését az illetékes hatóságok is elismerték. Azonban az utmester valamiért megharagudott a telep lakosaira, de még inkább a telep létesítőjére és most meg akarja mutatni, hogy ezeknél sokkal nagyobb ur és neki még a herköpáter sem parancsol. Kiadta az utkaparónak a parancsot, hogy azon a helyen, hol az országútról a telepre elágazó ut kezdődik, méteres gödröt ásson és azzal minden kocsiközlekedést ott lehetetlenné tegyen. Az utkaparó megfogadta az utmester parancsát és azóta a derékig érő farkasverem elzárja a telep felé való közlekedést. Az ilyen önkényességet mégsem lehet tűrni és azért felhívjuk elsősorban Giroda község elöljáróságát, másodsorban pedig a vármegyei mérnöki hivatalt, tanítsák ki az utmestert, hogy neki az a feladata, hogy az utakat járhatókká tegye, nem pedig járhatatlanná.

ANTIK BUTOR

HANI

speciális javítását, kiegészítését, valamint más butorok tisztítását és bármilyen stíli butor berendezését olcsón, felelősség mellett vállalom.

JÓZSEFVÁROS, MEZŐ-SOR 3. SZÁM, PREYER-UTCA VÉGÉN

Elgáncsolták bukaresti magyar színház működését

Kovács Imre magyar színigazgató, a temesvári magyar színház elnöke előtt volt rendezője, idén színigazgatói engedélyt kapott Bukarestben létesítendő magyar színházra. Kovács Imre megszervezte a társulatát, és elismertette a bukaresti magyar társulatát, amely nagy örömmel fogadta a bukaresti magyar színház létesítésének tervét. Kovács kibérelte a bukaresti Alhambra színház termét, és ekkor kezdődik Kovács bukaresti színigazgató valóban magyar kálváriájára. Vállalkozását először azzal próbálták elgáncsolni, hogy a színházat rendészeti szempontból veszélyesnek tartották, holott évekig játszottak a helyiségben. Ezt szerencsésen megtagadta Kovács Imre, mert a főváros rendészeti bizottsága megadta a működési engedélyt. Kovács erre boldogan táviratozott Szatmárra, hogy az évek során összegyűjtött diszlektikárát azonnal küldjék Bukarestbe, és is megtörtént. A diszlektik megérkeztek. Kovács Imre bukaresti magyar színigazgató azonban mégsem társulhatik. Az történt ugyanis, hogy a miniszter, a legfelső főnök, aki a végleges engedélyt megtagadja, az erre vonatkozó okirat aláírását megtagadja. Hogy miért, azt senki nem tudja. Kovács Imre előzetes konszultációt kapott, szervezkedett, helyiséget bérelt, vagyont költött vállalkozásába és most nem kapja meg a végleges engedélyt. És az is különös, még a miniszter elé sem juthat, hogy az aláírás megtagadásának okát megtagadja.

Felmentették

az utlevélpanama egyik vádlottját

Az amerikai utlevélhamisítási panamával kapcsolatban tudvalevőleg lefoglalták Dobos István volt agyazentmiklósi közjegyzői titkárát is, kitéve a vádlottak, hogy szerb és más nemzetiségű egyének irataival román nemzetiségű gazdáknak szerzett volna utlevelet. Ebben az ügyben a temesvári törvényszék tegnap tartotta meg a tárgyalást. Dobos a vád ellen, amely okirathamisítást tartalmazott, védekezett, hogy az okmányokat engedélyesen szerezte, tehát nem követett el okirathamisítást. A törvényszék meghallgatta Uglisics Vlada gazdát is, aki még 1924-ben bizta meg Dobos Istvánt a szükséges iratok és az amerikai utlevél megszerzésével. Az iratok meg is érkeztek, azonban nem engedték Amerikába, mert a szükséges pénzt nem tudta előteremteni. A bíróság azután megkérdezte Uglisics-t arról, hogy 1927-ben az ő nevére iratokat kértek a hatóságoktól. Uglisics azt a választ adta, hogy erről semmi tudomása nem volt. Popescu Marin tartotta meg erre vádbeszédét, amelyben okirathamisítás miatt kérte Dobos István megbüntetését. Gropasian Mihály dr. védő ezzel szemben azzal érvelt, hogy Dobos nem követett el okirathamisítást, hanem legfeljebb kihágást, amikor 1924-ben kiállított aktákat használt fel. Azután védelem felmentését kérte. A törvényszék Dobos Istvánt bizonyítékok hiányában felmentette. Az ítélet ellen az ügyész fellebbezést jelentett be. Gropasian Mihály dr. Dobos István szabadlábra való helyezését kérte, amihez a bíróság hozzá is járult és Dobos István szabadlábra került.

A román posta kalózzai ellopják a levelekben küldött pénzt és visszatartják az újságokat

A postán eltűnt levelekről és még inkább egyes levelekből eltűnt pénzekről irtunk már. Lapunk egyik olvasója nemrég levelet írt Ujvidékre, amelyre hamarosan megjött a válasz. Azt írták, hogy a közeli napokban egy másik levélben pénzt küldenek a címére. A jelezett levél nemsokára meg is érkezett, említés is volt benne, hogy a pénz csatolva van, azonban az összeg mégsem volt benne a levélben. Igaz ugyan, hogy a postaszabályok csak pénzes levélben engedik meg a pénzküldést és másnemű levelekbe, még ha azok ajánlottan vannak is földadva, beletett és onnan elveszett pénzért nem szavatol, hanem azért az ilyen állapotok mégis tűrhetetlenek. Ha a posta meggyőződik róla, hogy valaki nem pénzes levélben küld pénzt, akkor rójjon ki az illetőre büntetést, de ne tűrje, hogy akadnak olyan közegei, akik egyszerűen el-

lopják a más pénzt. Miként lehetetlen az, hogy ilyen pénztolvajlás tettesét még egyetlen egyszer sem nyomozták ki?

Vannak azonban a postán olyanok is, akik nem pénzt, hanem újságot lopnak. Egyszerűen így akarják megspórolni az előfizetést. Teszik ezt belföldi lapokkal is, de nagy előszeretettel külföldiekkel. Kedvenc lapjaik a szabadkai Napló és a Prágai Magyar Hírlap. Ezeknek a lapoknak a kiadóhivatalai, amint azt a velük való levelezés is igazolja, rendszeresen küldik ezeket a lapokat, azonban azok a címzetthez — amely rendszerint valamely romániai kisebbségi lap szerkesztője — nem érkeznek meg. Valaki és valakik ezeket a lapokat egyszerűen megtartják maguknak. Ez pedig tiszta lopás. Hát szabad ilyesminek előfordulni?

A legendás örökség jelentékeny részéből az örökösök Temesvárott modern szállodát építenek

Néhány nap előtt megemlékeztünk egy nagy örökségről, amely nem a fantáziában él, mint sok amerikai örökség, hanem valóban létezik. Még az ezerkilencszázas évek elején Fehértemplomon meghalt Schmitz Mátyásné született Stefanovics Julianna, akinek harminchárom millió dinárt kitevő vagyonáért már huszonhat éve folyik a pör. A nagy pör most kerül döntésre a közeli hetekben az ujvidéki felebbviteli törvényszék előtt és az örökösödésre elismert rokonok közül a legnagyobb részt Stefanovics Titusz ujvidéki volt szállodás fogja kapni, akire kilenc millió dinár jut.

Az örökösök egyike Temesvárott él. Az illető Stefanovics Ferenc temesvári vendéglős, aki a Bonnáz-utca 18. szám alatt lakik. Az elhalt Schmitz Mátyásné apjának unokanővére volt és a harminchárom millió dinárból

rája körülbelül három millió jut. Temesvárott élt azelőtt a másik örökös, Stefanovics Titusz is. A Park-vendéglőt bérelte és jó italaival, kitűnő konyhájával, de főleg kedélyességével nagy népszerűséget szerzett magának. Stefanovics Titusz képzett szakács és konyháját személyesen vezette. Temesvárról néhány esztendő előtt költözött el Ujvidékre, hogy személyesen sürgesse a nagy örökségi pör végső bírói döntését. Vagyonát ugyszólván befektette az utolsó dinárig a bélyegilletékekbe, amelyek több százezer dinárra rugnak, azonkívül a többi költségbe és jelenleg mint szakács keresi meg kenyerét. Miként értesülünk, az örökség főlvétele után visszatér Temesvárra és itt nagybátyjával, Stefanovics Ferenc vendéglőssel együtt modern szállodát és előkelő éttermet alapít.

A bánági három megye területén háromezer idegen állampolgár kapott tartózkodási engedélyt

A temesvári munkaügyi felügyelőség hatáskörébe tartozik a Temes, Krassó és Szörénymegyék területén élő idegen állampolgárok tartózkodási engedélyeinek felülvizsgálása. Az idegenellenőrzési munkálatok végleges adatait Bottez vezérfelügyelő tegnap terjesztette Bukarestbe. Az országban való tartózkodást két csoportra osztották. Az első csoportba tartoznak az önálló ipart, kereskedést folytató, vagy vállalat birtokában álló külföldi állampolgárok. Ezek száma 190. Ezek közül 3 meg nem határozott időre, egy 1934 június elsejéig, 156 viszont 1931 június elsejéig, kettő 1930 december elsejéig, 12 két-három hónapig maradhat, 7 elutasításban részesült, egy a revízió idején eltávozott, 8 pedig 1930 december harmincegyedikéig kapott tartózkodási engedélyt az országban.

A második csoportba tartoznak a szakmunkások. Ezek száma a három megye területén 1913. Ezek közül egy határozatlan időre, 777-en 1931 június elsejéig, 145 — ezek bolgár kertészek — 1930 december elsejéig, 498 nagyon rövid időre, kilencnek nem voltak rendben az iratai, 23-at kiutasítottak, tizenegyet az ügye a miniszter elé tartozott, 22 a revízió folyamán eltávozott, 57 Nansen utlevél birtokában 1930 december 31-ig, kettő ugyaneddig az időpontig Nansen utlevéllel, azonban a mesterség gyakorlása nélkül, egy 1931 október elsejéig kapott tartózkodási engedélyt. Ebbe a csoportba tartoznak azok, szám szerint 367-en, akik nem folytatják a mesterségüket, hanem családi körülményeik folytán tartózkodnak az országban, ezek 1931 június elsejéig kaptak az országban való tartózkodásra engedélyt.

Vigyázz! mert nem minden fémtiszta Sidal

Igy tehát a három megyében tartózkodó családfők száma 2103. Ehhez a számhoz járul még a családfők tartózkodási engedélyei alapján itt élő 549 asszony és 552 gyermek. Tavaly ez a szám a következőképpen alakult: 1897 családfő, 453 asszony és 474 gyermek. A tavalyihoz képest bizonyos emelkedést mutat ez a szám, jövőre azonban feltétlenül csökken. Bottez vezérfelügyelő kijelentése szerint két-három év előtt hat-hétezer idegen tartózkodott a három megyében, akiket vagy leépítették, vagy önként távoztak az országból.

Két tudós

elkeseredett harca a bíróság előtt

Csiky Ernő, a budapesti Nemzeti Múzeum állattárának őre, saját útján elkövetett rágalmazás miatt pört indított Méhely Lajos egyetemi tanár, az ismert fajbiológus ellen. Ennek a pernek az előzményei a két tudós között régóta dúló elienségeskedésre nyúlnak vissza. Csiky Ernő néhány hónap előtt a Természettudományi Társulatban tartott egyik előadása alkalmából kijelentette, hogy Méhely Lajos még 1906-ban megbízást kapott a Magyar Tudományos Akadémiától, hogy a hullókról könyvet írjon. Erre a célra föl is vett ötvenezer koronát, azonban a könyvet a mai napig sem írta meg. Méhely Lajos erre a támadásra a sajtóban válaszolt és a válasz viszont támadás volt Csiky Ernő ellen. Méhely ugyanis ekkéiben azt írta Csiky-ról, hogy semmi tudományos képzettsége nincsen és az ő vezetése alatt a múzeum állattára pusztulásnak indult. Csiky erre Méhely Lajost beperelte és a budapesti bíróság előtt tegnap délelőtt folyt le a tárgyalás. Méhely elmondotta, hogy a fajbiológia terén vallott nézetei miatt rendszeres hajsza indult meg ellene és noha tudományos megállapításait a külföld is elismeri, a hajsza mégsem akar szünni. Csiky is ennek a hadjáratnak a szolgálatába szegődött és az általa használt kifejezések miatt ragadtatta el magát annyira, hogy haragjában Csiky szaktudását is kétségbevonta. Azután rátért az Akadémiától felvett ötvenezer koronára és iratokkal igazolta, hogy a pénzzel elszámolt. A bíróság Méhely Lajost a rágalmazás vádjára alól fölmentette.

GAZTILALOM ÉS KÖNYBOMBÁK.

A genfi leszerelési előkészítő bizottságban Cecil lord memorandumot adott be, amelyben fölveti a kérdést, hogy a gáztilalomnál nem volna-e tanácsos kivételt tenni a könyvbombákra, amelyeket nagyvárosokban zavarások szétosztatására használnak. A németek elleneztek a kivétel megszavazását, mert akkor előfordulhatna, hogy egyes államokban könyvfakasztó bombák ürügye alatt mérges gázokat is gyártanának.

HIREK

Gázháboru a városházán

Nem kell megijedni, ez a gázháboru nem igazában folyik a városházán. Nincsen arról szó, hogy a panaszkodókat és küldöttségizőket gázbombákkal fölfegyverezett tisztviselők riasztják el a városházáról. Arról sincsen szó, hogy a mai nagytanácsi ülésen az egyes pártok viselnének egymással gázháborut. Az történt ugyanis, hogy a városháza első emeleti folyosóján kifüggesztettek egy csomó táblát, amelyek mutatják a gázháboru borzalmait és a gázok elleni védekezés módjait. Ezeknek a képeknek oktató céljuk van és a közönség felvilágosítására szolgálnak. Azonban rossz helyen alkalmazzák őket. A sok ügyes-bajos ember, aki nek a városházán dolga van, közönyösen elsiet a képek mellett és ügyet sem vet azokra. És ha mégis nézné azokat, a legtöbb ember nem érti a csak egy nyelven alkalmazott szűkszavú aláírásokat rajtuk. Ha már a miniszterium elküldte a városnak ezeket az ábrákat, akkor miért nem rendeznek a lakosság számára népszerű előadásokat a gázháboru elleni védekezésről és miért nem ott mutatják be azokat a táblákat? És még egyet vannak a táblák között olyanok, amelyek csupasz emberi testeket úgy mutatnak be, hogy talán mégsem valólok nyilvános kifüggesztésre. Az ilyen táblák gyakran rossz helyen alkalmazva oktatás helyett izléstelen-séget fejlesztenek, vagy megbotránkozást keltenek. Ezt pedig a város mégsem akarhatja.

— Szent Erzsébet. A katolikus egyház tegnap ünnepelte meg Szent Erzsébet napját. Valamennyi temesvári templomban nagymisék voltak. Tegnap ülte meg névnapját Pacha Ágost püspök édesanyja, akit Kayser Lajos preláttal az élén a központi papság üdvözölt.

Krayer-cipópaszta

— Balta főpolgármester hazakerkezett. Balta Koriolan dr. főpolgármester, aki péntek óta Bukarestben tartózkodott, ahol résztvett a szenátus ülésein és ezenkívül különböző városi ügyeket is intézett el az egyes miniszteriumoknál tegnap délután a Simplon-vonattal visszaérkezett Temesvárra. A főpolgármester ma újból átveszi hivatalának vezetését és délután elnököl a nagytanács közgyűlésén.

Nem ráta!
De közpénzért olcsón vásárolhat férfi-, fiú- és gyermekruhát

FUCHS ruha-
üzletében, Józsefváros, Scudier-tér 5. sz. a.

Atmeneti Doubi-felöltő	1500—
szőrmegallér	1800—
fekete téllapleto, bársonygallér	1300—
szőrmegallér	1900—
iskolai egyenruha (Uniformis)	900—
kamarnöltöny	1500—
csizmanadrág	150—400—
gyermekruha-posztó	350—

A vitézi székről mondott miniszteri beszéd miatt interpelláció hangzott el a magyar parlamentben

Gömbös Gyula magyar honvédelmi miniszter legutóbb Kecskeméten beszédet mondott, amely széles hullámokat vert föl körülötte a zsidóság körében. A zsidóság ugyanis Gömbös kijelentéseit magára nézve sértőknek találta és elhatározta, újból szóvá teszi, hogy a zsidókat miért nem vették föl eddig a vitézi székre. Erre vonatkozólag a képviselőház tegnap délutáni ülésén mondta el előre bejelentett interpellációját Sándor Pál. A vitézi szék ügyét különben már két alkalommal is szóvá tette a képviselőházban. Most — mondotta — újra szóvá kell tennem annak a kapcsán, hogy Gömbös honvédelmi miniszter minket zsidókat idegen elemnek mondott. Mi zsidó vallásu magyarok vagyunk és nemzeti érzésünk magyar. A vitézi szék alapszabályai nem tesznek különbséget a vitézek vallása között. Én és még sok más zsidó nem vándorlok Jeruzsálembe, mint azt sokan szeretnék. Sándor Pál eme szavainál nagy zaj támadt és csak percek múlva tudta beszédét folytatni. Bethlen István miniszterelnök

mondta el azután válaszát. Felfogása szerint a vitézséget nem lehet felekezeti alapján elbírálni. Neki is az a felfogása, hogyha valaki vitéz, akkor nem szabad kérdezni a vallását. Azonban minden egyes esetben megvizsgálják a vitézi jelölt multját és különösen a forradalmak alatt tanúsított magaviseletét. Azt nem lehet tagadni még a zsidóknak sem, hogy a forradalom és a kommunizmus alatt a zsidóság bizonyos rétegei erősebben exponáltak magukat. Vallo, hogy a hazafias magyar zsidóság megtette a maga kötelességét. Sajnálom, hogy Gömbös miniszter ur megtette a kijelentést, amelyért bizonyára vállalja is a felelősséget. Mindazonáltal nem teszem azt, amit sokan várnak, hogy felmondanám Gömbösnek a barátságot. Egy kormány tagjai között bizonyos dolgokban lehetnek nézeteltérések annál is inkább, mert a kormányban különböző pártnyalatu politikusok vannak.

Bethlen választ nagy többséggel tudomásul vették

— Görög katolikus püspökök a miniszternél. Hosszu, Freniu, Nicolescu és Russu erdélyi görög katolikus püspökök tegnap megjelentek Costachescu közoktatásügyi miniszternél és tiltakoztak a görög keleti egyház vezetőinek ama állítása ellen, mintha a görög katolikusok több állami támogatást kaptak volna a görög keleti egyház hátrányára. Kifejtették, hogy éppen az ellenkezője áll fenn, mert a görög katolikus egyház van hátrányban. Kérték a minisztert, hogy az állami támogatást igazságosan intézze és a görög katolikusok sérelmeit olvasolja.

— Lazar Aurél dr. nagyváradi főpolgármester halála. Lazar Aurél dr. az erdélyi románság nemzeti küzdelmeinek markáns alakja, Nagyvárad város főpolgármestere, hatvankét éves korában Nagyváradon meghalt. Az imperiumváltozás előtt tagja volt a magyar képviselőháznak, a forradalom alkalmával az ő házában döntöttek az erdélyi románság vezérei az elszakadás tárgyában. Az erdélyi kormányzótanácsban rösszortfőnök volt, utóbb pedig több ízben tagja a kamarának. Halála az erdélyi és bánági románság körében nagy részvétet váltott ki. A temesvári kormányzósági épületre kitűzték a gyászlobogót.

* Értesítés! Az ipari munkaadók szindikátusa ezennel tisztelettel értesíti a n. é közönséget, hogy sorsjátékának húzasi időpontját a rossz gazdasági viszonyokra való tekintettel kénytelen volt elhalasztani, amihez a helybeli prefektura 34696—1930. számú rendeletével a belügyminiszterium 8017—1930. számú értesítésével engedélyezett és annak újabb húzasi időpontját 1931. május hó 18-ban állapította meg.

— Felhő Klári. A Gyárvárosi Ifjúsági Egyesület vasárnap délután négy órakor Tigris utca 6 szám alatti helyiségében előadja a Felhő Klári című három felvonásos népszínművet.

* Új gyermekorvos Temesvárott. Kardos Géza dr., az aradi állami gyermekmenhely volt igazgató főorvosa, gyermekorvosi rendeléseit Temesvárott november huszadikán kezdi meg. Lakás és rendelő: Szentgyörgytér, Bánati-ház. Telefon 616. Rendelés: 9—10, 3—5.

Krayer-cipópaszta

A zsidó parlamenti blokk tegnap Mironescu miniszterelnöknek memorandumot nyújtott át. Fischer József dr. kérte az antiszemitaizgatások elleni rendszabályok foganatosítását és a kárt szenvedett zsidók teljes kártalanítását. Sürgette az állampolgársági törvény módosítását is.

* Husz százalék kedvezmény jár a Déli Hirlap minden előfizetőjének és olvasójának, aki óráját, vagy kronométerét Földessy Kálmán Dózsa-utca 43. (bemenet Jósika-utcában) kronométerkészítőnél megjavíttatja. Földessy nevét a határokon túl is a legelőnyösebben ismerik, mint olyan emberét, aki nem mestere, hanem művésze szakmájának. Sikerült vele megállapodást létesítenünk, hogy aki a Déli Hirlap szelvényével nála jelentkezik, az a megállapított árból husz százalék kedvezményben részesül. Ilyen szelvények korlátlan mennyiségben állanak rendelkezésre előfizetőinknek és olvasóinknak a Déli Hirlap Kiadóhivatalában. Minden egyes óra javításához kb. 50 utatványt adunk, mert csak így lehet igénybe a kedvezmény.

Rövidesen megnyilik Marosvásárhelyen

Hotel Rádió Szálloda

Kávéház, étterem, cukrászda, és fürdők.

Minden szobában rádió!
Legzölldabb árak!
Előzekeny kiszolgálás!

Pas. Steielor 9. Telefon interurb. 373

JAZZ-ZENE!

SOHA nem lesz

jobb alkalma modern olcsó butorvásárlásra, mint most. Ajánljuk tekintse meg a józsefvárosi legnagyobb

butorraktár

anyagát, Rózsa u. 3. sz. a., a 2. szamu villamos végállomásnál.

Legnagyobb választék!
Garancia mellett
részletfizetéssel!

Rehn József és Fia

butorgyára

FOGALOM

a közönség körében az a tisztaság, rend és előzekeny kiszolgálás, melyet

20% engedmény

adása mellett nyújtunk ezen lap előfizetőinek.

Legolcsóbban

nálunk éskézhet mert olcsó árainkból külön kedvezményképpen (P. 150-es menüt kivéve)

10% engedményt adunk.

SEMMI

költsége sem az érkezéskor, sem az elutazáskor, mert szemben vagyunk a

Keleti Pályaudvarral

Magyaros vendégszeretettel várjuk családi szállodánkban. Park Nagyszálloda, Budapest VIII., Baross-tér 10.

Szemben a Keleti Pályaudvar érkezési oldalával.

Zsombolyán korán reggel kapható az aznapi Déli Hirlap

Sikerrel kecsegtetnek a gyapjuipari sztrájk ügyében újból folyamatba tett tárgyalások

A gyapjuipari munkások sztrájkja ügyében tegnap megindultak az újabb tárgyalások az igazgatóság és a munkások héttagú bizottsága között. A tárgyalásokat Botte György munkaügyi vezérfelügyelő közvetíti. A gyári igazgatóság részéről Tóti Károly vezérigazgató és Klein Viktor igazgató vezetik a tárgyalásokat. A tegnap lefolytatott tárgyalások még konkrét eredményhez nem vezettek és azokat ma folytatják. A tárgyalások menetéből kétségtelenül megállapítható, hogy a helyzet javult, a feszültség enyhült és minden remény megvan arra, hogy a tárgyalások egy-két napon belül sikerrel végződnek. A munkások nagy része hajlandó lett volna már felvenni a munkát, azonban az agitáció annyira elmérgesítette a helyzetet, hogy a munkafelvételt sikerült megakadályozni. Most már nyugodtabb a hangulat. A gyapjuipari sztrájkból kifolyólag tudvalevőleg a rendőrség több

előállításra eszközölt. Az őrizetbe vett harminc egyén közül csupán hatot kísérték tegnap az ügyészségre, kivülük Friedmann Mátyás szakszervezeti titkár is. A többi őrizetbe vett munkást a rendőrség szabadlábra helyezte. Legsúlyosabb a vád Friedmann Mátyás ellen. Ismeretes, hogy a sztrájk alatt, különösen múlt hét szombaton, majd vasárnapon és hétfőn is izgató tartalmu röpecdulákat osztogattak a munkások között, amelyekben a sztrájkolókat további kitartásra, míg a temesvári munkásságot szimpátia sztrájkra hívták fel. A rendőrség megállapította, hogy ezeket a röpecdulákat Friedmann Mátyás fogalmazta és ő volt az, aki a munkások között a sztrájkra való kitartás mellett keltett hangulatot. Friedmann Mátyást ezen vádak miatt kísérték tegnap az ügyészségre, ahol tegnap már kihallgatták a vádlottakat és a kihallgatás ma folytatódik.

Politikai párbaj. Nénany napja ködlik a parlament és máris látni van az első politikai párbaj. Georgescu Barlad képviselő a kijelentést tette, hogy Dan... huszonnyolc szavazatot esem... az urnába az alelőkválasztás... mával és ez a körülmény okozta... Georgescu nem lett alelők... azért provokálta Georoescu-Bar... aki közölte Dan segédeivel... állításait fentartja. Valószínű... fegyveres uton nyer a konflikt... elintézését. Az ügyvel a kamara... elmi bizottsága is foglalkozni fog.

Rendőrségi krónika. Heréi Márton Batthyány-utca 12 szám... lávós feljelentést tett a rendőr... ismeretlen tettesek ellen, akik... állatában betörték a lakásába és... 100 lei értékű ruhaneműt vittek el. Rendőrség megállapította, hogy a... török álkulccsal hatoltak be a la... ba. A tolvajok kézrekerítésére... indult a nyomozás. — Karabuta... Josika-utcai vendéglőshöz az... betörték és kétezzer lei értékű... mit loptak. A rendőrség megindi... ta a nyomozást. — A gyűlvé... rendőrség elfogta Mizil Sándor... Vlaicu János gyűlvézi lakos... , akik a napokban betörték Mu... Jakob gyűlvézi jegyző lakásába... onnan 25.000 lei értékű ruhanemű... loptak. A betörőket átadták az ügyész... gnek.

Ha nyerni akar időt és pénzt
talpaltassa hó- és sárcipőjét RÁCZ ANDRÁS cipészmeister, Belváros, VÁROSHAZ-UTCA 9. szám alatt modern villanyerőre berendezett műhelyében.

* Vidékiek figyelmébe. A Józsefvárosi Tejivó- és uzsonnázó-csarnokban (Fenyvesi-ut 16. sz.) Zsuzsa vezetése alatt, elsőrangú ebéd, 4 fogásos menü csak 30 lei. A mai esütőtörki menü a következő: leves, székely gulyás, feljött gríz sátoval. Abonoma ebéd és vacsora 1500 lei!

— Leszállítják a képviselői fizetéseket is. A költségvetési bizottság költségvetés csökkentése érdekében állandóan ülésezik. A bizottság javaslatot tett a kormánynak, hogy a képviselői fizetéseket és napidijakat százalékosan le. Valószínű, hogy legközelebb már ilyenirányú javaslatot terjesztnek a parlament elé.

— A Slogának november 22-i rendezése a Vigadóban eseményekben gazdag. A fehértemplomiak várták a műsorát hajnalig tartó táncestély kövei. A mai viszonyoknak megfelelő olcsó helyek mellett nagy érdeklődés. Jegyek Arsenoacs tőzsdéjében, Belváros.

— Követte fiát a halálba. Budapestben a József körút 27. számú házban albérleti lakást vett egy férfi, aki Nagyvinczi Emil oroszláncsi földbirtokosnak mondotta magát. Mondotta, hogy Kálmán nevű tizenhét éves fia a múlt esztendőben meghalt és azóta nem tud megnyúzni. Tegnap reggel a földbirtokos barátját kért kölcsön a háziaktól, akiknek azt mondotta, hogy meg akar próbálni. Egy óra múlva holtan találtak rá átvágott torokkal. Az asztalon ott feküdt fiának halotti anyanyelvi kivonata.

— Felhívás! A Dénes és Pollák divataruház, Temesvár-Gyárvaros, fiók Belváros, Merczy-utca, ezúton kéri azon tisztelt vevőit, akik sorsjegyszelvények birtokában vannak, hogy azokat legkésőbb 1930. december 2-ig sorsjegyre cserélték át, miután a sorsolás december 2-án megtartatik. Minden 4 szelvény tulajdonosa egy eredeti sorsjegyet kap.

— Szerelmi drámát rendezett a féltékenység. Bukaresiben megdöbbentő szerelmi dráma történt. Radulescu dús gazdag magánzó agyonlőtte Constantinescu Nicu ita nevű huszonöt éves feltűnően szép barátnőjét. A magánzó állandóan féltékenységi jeleneteket rendezett és tegnap is hütlenséggel vádolta barátnőjét, majd revolvért ragadott és agyonlőtte. A tett elkövetése után magával is végezni akart és felvágta az ereit. Súlyos állapotban kórházba szállították.

Szövetek és szabókellékek legolcsóbban RABONG & SCHNEIDER
nél, Temesvár I., Szt. György tér, róm. kath. püspöki palota

— Leleplezett kokainbarlang. A budapesti rendőrség névtelen értesítést kapott, hogy Berlin Izsóné József-körút 27. szám alatti lakásán titkos kokainbarlang van. A detektívek rajtaütésszerűen behatoltak a lakásba és ott kokainmármorban találtak diványokon fekvő egy fiatal embert és egy nőt. Alig bírták őket kábulatukból fölrazni. A két kokainistát és Berlin Izsónét a főkapitányságra vitték. Berlinné tiltakozott az ellen, hogy üzletszerűen adna másoknak kokaint. Elmondotta, hogy maga is kokainista és vendégeinek sziveségből adott kokaint. Mindhármukat letartóztatták és a vizsgálatot folytatják.

A DELI HIRLAP BUDAPESTEN állandóan olvasható a dunszparti Dri... szőlőde halljában.

— A cipészlegény végzetes szerelme. Eszéken Koch Mihály harmincnégy éves cipészlegény szerelmi viszonyt folytatott Csatlós Matild nevű leánnyal, akivel közös háztartásban élt. A leány azonban megbetegedett és kórházba ment. Koch erre magához csalogatta kedvesének húgát, Csatlós Drágicát, akivel egy hónapig élt együtt. A leány nővére felgyógyult és megtudva, hogy a huga kiszorította őt Koch szívéből, bánatában fatúra ment. Ez annyira hatott Csatlós Drágicára, hogy ott hagyta Kochot és egy Antrát Józsefné nevű asszonyhoz költözött. Tegnap Koch e ment Antrátéhoz és kérte Drágicát, hogy térjen vissza hozzá, amit azonban a leány megtagadott. Koch erre revolvért rántott és lövöldözni kezdett. Csatlós Drágica kimenekült az udvarra, azonban Antrát Józsefné és tizenhét éves fia holtan maradtak a helyszínen. Koch azután halántékon lőtte magát és szintén meghalt.

— Beteg a pénzhamisító oceánrepülő. Megirtuk, hogy Levine francia oceánrepülőt a Semmeringen letartóztatták, mert az a gyanú merült föl ellene, hogy frankot akart hamisítani. A rendőrség olyan adak birtokába jutott, amelyekből arra lehet következtetni, hogy Levine a hamis pénzt Amerikába akarta forgalomba hozni. Levine a rendőrségen megbetegedett, mire kórházba szállították, azonban ágya mellett állandóan detektív tartózkodik.

— Hó és fagy. Az egész országban az időjárás téliesre fordult. Bukarestben tegnap már kemény tél köszöntött be. Az ország többi részében havazások voltak. Különösen Maramarosból jelentenek fagyokat és havazást. Temesvárott tegnap este havas eső esett. A Bányában szintén hideg idő uralkodik. Budapestben tegnap negyedórán keresztül erősen havazott. A meteorológiai intézet jelentése szerint kemény, hideg időjárásra van kilátás.

ISMETLŐDNEK A ZAVARGÁSOK.
Barcelonában tegnap este ismét zavargások voltak. A rendőrség kivonult a tüntetők ellen, akikkel összeütközésre került a sor. Három ember meghalt, tizenkettő pedig súlyosan megsebesült.

— A Magyar Leányegylet előadássorozatának az Abnormális szellemi és testi nyomorékok gondozásáról tart előadást Rivnyák tanár, e hó 21-én péntek este, 7 órai kezdettel. — Az előadás ingyenes és az egyesületi helyiségben lesz (Domtér 1. l. em. bejárat Domtér felől.) — Minden érdeklődőt ezúton meghív és szívesen lát az egyesület.

Vizum 60 lei Vasúti bérlet 100 lei Herzlnél, Str. I. Vacarescu 28 (Gem-utca)
Telefon 1604. Utevelügyekben díjmentes felvilágosítás. Legrégibb, legmegbízhatóbb iroda.

* Tényi Irén nov. 21-én újabb két hónapos tanítanfolyamot nyit a volt Kobelt bár helyiségében. Beiratkozni lehet a kezdő órákon Begabalsor 20-b alatt.

— Rendőr és csendőr kezei között. Klein János temesvári lakos, aki társa egy kisodai fakereskedőnek, tegnap megismerkedett Kisoda két hatalmas személyiségével. Az egyik rendőr, a másik pedig csendőr. Estefelé villamoson Temesvárra akart bejönni, mielőtt azonban a villamoshoz ért volna, a rendőr és a csendőr, akik láthatóan szeszesek voltak, feltartóztatták. A rendőr pofozta, a csendőr puskatussal verte. Csak akkor hagyták magára, amikor már összeesett. Klein János orvosi látleletet csináltatott és bántalmazói ellen illetékes helyen feljelentést tesz.

— Anyakönyvi hírek. Születtek: Tomi Tibor, Marinescu Lucrécia, Ardelean Silvia, Greisinger Jenő, Schneider Erzsébet, Klein László, Teleki László. Meghaltak: Kondor Rozália 89, Pap Erzsébet 47, Kasztory Ilona 81, Dékány Antal 70, Szőke István 56, Janacs Katalin 67 éves és Klein László 1 napos korában.

— Cecilia-estély. A Glória-dalárda szombaton, november 22-én este kilenc órakor a Novotny-féle teremben nagy műsoros Cecilia-estélyt rendez. A Glória-zenekara előadja a Pique-dame opera nyitányát, Grossmann József citeraművész Brahmás citeraszólóját játsza, A Glória-dalárda élénkli Pogatschnigg-Szabolcska Dal a dalról című kórusát, Veszely Pál műdalokat énekel, Vitán Sári, Kunst Ilus, Schneider Károly, Regu'a Gyula, Janovics Dragolyub, Rác Margit, Weil János, Faragó Ionka, Raupenschtrauch Egonné, Gaál Gyula, Szeles József, Szabó Ödön, Kovács László, Strauszbaum József és Rác Jenő eljátszák a Krízis és a Báróné tekintetes asszony című egyfelvonásosokat. Előadás után tánc következik.

* A Terminus Bár, amely világvárosi műsorával kedvenc helye volt a józsefvárosi közönségnek, most teljesen új, művészi számokat tartalmazó műsorral kedveskedik a közönségnek. Az új novemberi *műsor feltizenkét órakor kezdődik.

ippán és Radnán ugyanabban az időben jelenik meg a Déli Hírlap, mint Temesvárott

— **Marle karrikaturista művész előadása.** A bánati szakszervezeti tanács és a szociáldemokrata párt együttes kulturbizottsága által november 21-én pénteken este pont 7 órai kezdettel a nyomdaipari munkások otthonában tartandó tudományos előadáson Marle Pál karrikaturista művész és esztétikus tart előadást. A Ma Embere gazdasági, politikai szociális és szekszuális problémája a művészetben keresztül. Az előadás második részében német nyelvű előadást tart. Szünet közben karrikatura felvételek. Belépés díjtalan, vendégeket szívesen látunk. Kulturbizottság.

— **Kiméletlenül üldözik a magyarokat.** Nyitrán egy hét óta hat budapesti zenész hangversenyezett az egyik kávéházban. A cseh rendőrség most államellenes cselekedetekkel vádolja őket és valamennyit letartóztatta.

— **A borsai nagy per.** Szatmáron tegnap fokozódó érdeklődés mellett folytatták a borsai antiszemita per főtárgyalását. Ezúttal az ötvenöt paraszt vádlott kihallgatására került a sor. Mindannyian tagadják bűnösségüket. Valószínű, hogy ma már megkezdődnek a tanúkihallgatások.

Jól és olcsón öltözködhet
mindenk, aki készen vagy mérték után
férfi-, fiu és gyermeköltönyt, felöltőt, Trench-coatot stb.
Hoffmann Mór ruhaárúházában
Belváros, Hunyad-u. 8. sz. a.
vásárol.
Kedvező fizetési feltételek.

* A Palace-hár csodálatos szépségű helyisége estéről estére a vidám hangulat kiapadhatlan kufforrása. A gazdag izléssel berendezett bár műsora és a pompás Pia van Dath szellemes konferálása, valamint a pattogó modern jazz bőven gondoskodik szórakozásról. Vasárnap délután öt órai kezdettel műsoros teadélután lesz. A bár lelkes művészcsoportja mátlól kezdve teljesen új műsorral mutatkozik be.

— **Halálozás.** Özvegy Kasztory Jánosné, született Mixien Ilona, nyolcvanegy éves korában Börze-utca 2. szám alatti laxásán meghalt. Halálát leánya, özvegy esenei Vuchetich Józsefné, veje pusztahetényi Herczig Ottó nyazalmavot huszárszázados, unokája pusztahetényi Herczig Ilonka, az Uzbasich-család és nagy rokonság gyászolja. Temetése nagy részvét mellett szerdán délután ment végbe a józsefvárosi temető kápolnájából.

* Ezt mindenkinek tudni kell, hogy a gyárvárosi Várady-kabaréban az előadások pont 9 órakor kezdődnek. Teljesen új attrakciók. Hetenkint két új bohózat és 12 magánszám.

— **Magyarország sorstársa Németországnak.** A berlini lapok Bethlen István gróf magyar miniszterelnök közeli látogatásával kapcsolatosan a legteljesebb elismerés hangján írnak Magyarországról. Kiemelik, hogy Magyarország a trianoni szerződés óta olyan politikát folytat, amely szerepét rokonszenvenessé teszi a világpolitikában. Magyarország — mondja a berlini sajtó — sorstársa Németországnak. A békediktatura igyekezett a kettő közötti kapcsolatot megszakítani, azonban a kettő közül egyik állam sem fog ebbe belépni.

— **Galli Curci visszanyerte hangját.** Galli Curci, akinek ez év tavaszán sorozatos bukásokban volt része, tegnap a londoni Albert hallban hangversenyezett. Ugylát-szik, hogy a pihenés, amelyet Galli-Curcinak az orvosok rendeltek, jót tett a művésznőnek, mert mostani hangversenyén hangja ismét régi fényében és szépségében csegett. A közönség az énekesnőt meleg ünneplésben részesítette és a sajtó is a legteljesebb elismerés hangján ír róla.

* **Nayszabású műsoros táncestély.** A Temevári Zeirah, Aviva, Barisszia szervezetek december hó 6-án este a Tiszti Kaszinó összes termeiben műsoros táncestélyt rendeznek. A műsorban Temesvár legtehetségesebb művészei és műkedvelői vesznek részt. A zenét az ujonnan reorganizált Kadima jazz szolgáltatja.

Osszes bel- és külföldi
cukorkák és csokoládék
állandóan frissen kaphatók
SOMOGYI-nál
Lloyd-sor 11. Telefon 11-65

— **Szaporodott az angol nemzeti vagyon.** Sir Josuah Stamp angol statisztikus kimutatást közöl Anglia nemzeti vagyonáról. Szerinte az angol nemzeti vagyon bruttóban 24.445 millió font, nettóban pedig 18.045 millió font. A háború kitörése idején a nettó angol nemzeti vagyon tizennégy milliárd font volt, azóta tehát négy milliárddal megszorodott.

— **Filmsztárok gyermekei vesztélyben.** Hollywoodban egy banda alakult, amely azt tűzte ki célul, hogy sorra elrabolja az ismert filmsztárok gyermekeit és azokat csak nagy váltságdíj ellenében adja vissza. Elsőnek Harold Lloyd két gyermekét akarták elrabolni és erre vonatkozólag megtették az összes intézkedéseket. A rendőrségnek azonban az utolsó pillanatban sikerült a gyermekrablást megakadályozni és a banda több tagját letartóztatni.

* **Ma Temesvárra jön, képe után**
attól az ingyenes tájékoztatást. (Cse-
léngyőrel príz Timisoara.)

— **Botrány a magyar nyelv használata miatt.** A kolozsvári városházán a nagytanács folytatólagos közgyűlésén a magyar nyelvű felszólalások miatt ismét botrányok voltak. Stroia szocialista indítványt terjesztett elő, hogy mindenki szabadon használhassa felszólalásaiban anyanyelvét. Az indítvány hangos botrányt idézett elő, mert a román blokk tagjai, valamint a karzati közönség éktelen lármába törtek ki úgy, hogy a közgyűlést folytatni nem lehetett.

— **Bratianu hiába várja a királyi kihallgatást.** A múlt héten hire járt, hogy a király kihallgatáson fogadja Bratianu Vintilát. Az audiencia azonban mindeddig nem történt meg és a király még nem állapította meg annak időpontját. Ezt liberálistárium körökben különféleképpen magyarázzák és a helyzet lehangolt-ságot keltett. Bratianu idegességében vidéki birtokára vonult vissza.

Vásárolja a mi

pullovereinket
mert darabonként csak 125 lebe kerülnek
DUSCHNITZ áruház
Gyárváros

— **Temesvári katonai nyugdíjasok nagygyűlése.** A katonai nyugdíjasok temesvári fiókegyesületének elnöksége értesíti az érdekelteket, hogy e hó 21—23-án tartandó bukaresti kongresszussal kapcsolatban az ország összes városaiban hasonló kongresszusokat tartanak. A temesvári nagygyűlést e hó 21-én reggel 9 órakor a Gyárvárosi Sörgyár nagytermében tartják meg. Az egyesület felkéri az összes katonai nyugdíjasokat, hadirokkantakat és hadiözvegyeket, hogy a bukaresti kongresszus sikerének biztosítására kivétel nélkül vegyenek részt a nagygyűlésen. A bukaresti kongresszuson Temesvárról a következők vesznek részt: Radesch ezredes, Kieslinger kapitány, Logel kapitány, Horváth főhadnagy, Buchin, Kerekes, Ernst, Wirt, Stoianovics tiszthelyettesek, Zaharia, őrmester és három hadiözvegy.

Szél esetén is minden
kémény jó, ha
Ka-Ka-Wi féle kéménybeton
szélfogót vesz
Ecker József építő-
mesternél
Timisoara III, Str. Romulus (Hattyu-u.)
40. sz. Telefon 11-89

Látogassa meg vételkényszer nélkül
a karácsonyi

játékáru kiállítást
Sternfeld A. utóda
SCHWARTZ GYULA
áruházában
Főüzlet: Belváros, Mercy-utca 2.
Fiókuzet: Józsefv., Kossuth L.-u. 19
Eladás nagyban és kicsinyben.
A Consum r. t. eladási helye.

No. 1911-930.

Publicatiune de licitati

Subsemnatul delegatul Judecatories aduc la cunosinta publica ca in urma decizului Judecatoriei urala Recas No. 1911-1930 in favorul Frat Schwarz repr. prin Dr. Arpad Böha pentru 513 Lei capital plus spese fixeaza termen de licitatie pe ziua de 28 Noembrie 1930 ora 3 p. m. in comuna Budint sub No. case 109 pe cand si unde se vor vinde prin licitatie obiectele sechestrate anume: masa, bancii pretuite in suma de 700 Lei.

Recas, la 13. Oct. 1930.

Del. jud.: indiscifrabil.

Corpul Portareilor Tribunalului Timis-Torontal

No. 1760-1930.

Publicatiune de licitati

Subsemnatul portarel aduc la cunosinta publica, ca in urma deciziei lui despre ordonarea executiei de es contentarea al Judecatoriei urbana Timisoara cu No. 336-930 si in urma decizului despre delegarea cu No. 3486-1930 al Judecatoriei urbana II in favorul lui Bela Galambos repr. prin Dr. Alfred Abelsberg avocat Timisoara pentru suma de 2765 Lei capital, interese de 12% dela 28 Aug 1928 si pentru speze in 1082 Lei de staverite si cele mai obveninde, si fixeaza termen pentru efectuarea licitatiei pe ziua de 20 Noembrie 1930 ora 11:30 a. m. in Timisoara IV Str. Vacarescu No. 26 pe cand si unde se vor vinde prin licitatie obiectele sechestrate si anume: mobile cum masa de vanzare, etajiera etc. pretuite in suma de 5800 Lei.

Timisoara, la 3. Nov. 1930.

H. Ghesu, Portarel

BRISTOL-SZÁLLODA

Budapest

legszebb pontján, a

DUNA-PARTON

Uj vezetés mellett ajánlja:

Előkelő, patinás szállodájának gyönyörű szobáit a mai gazdasági viszonyoknak megfelelő polgári áron
Egy ágyas utcai P. 10—16-ig
udvari 6—10
Két ágyas utcai dunaparti 24—40
Két ágyas utcai 20—24
udvari 15—18

A jobb szobák árai fürdőszobával értendőek. Minden szobában hideg- és melegvíz, telefon és rádió.

ÉTTERMI ÁRAK:

Komplett reggeli kávé v. tea v. kakao egy tojással, vajjal és jam-el P. 1-20
Kittinó ebéd vagy vacsora P. 2-40
Kittinó ebéd vagy vacsora menü előtellel P. 4—

EZEN LAPRA

hivatkozással a szobaárakból külön engedmény. Szobarendelés lehetőleg 2—3 nappal előbb eszközendő. Bristol-szálloda szobáiból és terraszdíróiról a leggyönyörűbb kilátás nyílik a Dunára és a budai hegyekre.

Feltűnően olcsón vásárolhat a

**„RATA”
konfekciónál**

Józsefváros, Kossuth Lajos-utca 13

**szőrmebundát,
leányka-, női-, férfi-
és fiu-télikabátokat
és ruhákat**

Hitelbe: 24 hét vagy 6 hó

Rádió

Ösüörtök. (November 20.) Buda-
pest. 9 óra 15: A rádiónégyes hang-
versenye. 12 óra 5: Stepat Eugen
ország balalajka zenekarának hang-
versenye. 4 óra: Rádió szabadegye-
set. 7 óra 30: Az operaház Verdi
Toviatra című operájának előadá-
sautána Rácz Béla és cigányzene-
karának hangversenye a Panno-
ni szállóból. Bécs. 11 óra: Gramo-
fonzene. 12 óra: Déli hangverseny.
10 óra: A hangverseny folytatá-
sa. 3 óra 20: Gramofonzene. 7 óra
10: A bécsi városi színház Bécsi
hangzó című operett előadásának
közvetítése. 11 óra 10: Gramofon-
zene és szórakoztató zene. Breslau.
10 óra 30: Szórakoztató zene. 7 óra
10: Gramofonzene. 8 óra 30: Szóra-
koztató zene. 9 óra 30: Népdalok.
10 óra 40: Kabaré előadás és tánc-
zene. **Belgrád.** 4 óra: Gramofonze-
ne. 5 óra 30: Népdalok gitárkisé-
vel. 10 óra 50: A rádió-négyes
hangversenye. **Bukarest.** 12
óra: Gramofonzene. 4 óra: Román
könnyű zene. 7 óra: Gramofon-
zene. 8 óra: A stúdió zenekarának
szimfonikus hangversenye. 8 óra
15: Folescu operaénekes dalestje. 9
óra 15: A hangverseny folytatása
Kaltowitz. 8 óra 30: Könnyű zene.
10 óra: Hangverseny. **Langenberg.**
10 óra: Esti hangverseny. 9 óra: A
duvillai betörés című szindarab
előadása. Utána kávéházi zene.
10 óra 30: Táncczene. 10 óra
10: Vigjáték előadása, utána tánc-
zene. **Morva-Ostrau.** 6 óra 35:
Könnyű zene. 8 óra: Prága közve-
tetése. 10 óra 20: Prága közvetítése.
10 óra 5 óra: Gramofonzene. 7 óra
10: Esti hangverseny. 8 óra 30:
Táncczene. 9 óra: Verdi Othello ci-
mű operájának előadása, utána
jazz-band. **München.** 8 óra 30: A
rádió zenekarának szimfonikus
hangversenye. **Prága.** 8 óra: Jan
Kantantín a prágai nemzeti szin-
társulat népdalokat énekel. 10
óra 20: Orgonahangverseny. **Róma.**
10 óra: Szórakoztató zene, Cattani
szopránénekes és Rasponi
baritonista közreműködé-
vel. 8 óra 32: Táncczene. 9 óra 15:
Operettelőadás. **Toulouse.** 7 óra 30:
Táncczene. 10 óra: Opera- és ope-
rettelészek.

Ösüörtök. (November 21.) Buda-
pest. 9 óra 15: Hangverseny, Koos
Károly (ének) Vidner Lili (zong-
na) közreműködésével. 12 óra 5:
Első honvédegyezred zeneka-
rának hangversenye. 5 óra: Kisfaludy
Mária halálának száz éves évfordu-
lójának (előadás). 6 óra: Esti hangver-
seny. 7 óra 50: Hegedüs Gyula és
zenekarának hangversenye. 8
óra: Kisfaludy Sándor emlékkünne-
pére gramofonzene. Bécs. 11
óra: Gramofonzene. 12 óra 30: Ma-
zenzene. 3 óra 20 perc: Délutáni
hangverseny. 7 óra 35: Bécsi dalok.
10 óra: Schiller, Die Braut von Mes-
sina című drámájának előadása. 10
óra: Morawetz János és zeneka-
rának hangversenye. **Breslau.** Esti
hangverseny. 8 óra 30: Kamarazene.
Belgrád. 8 óra 30: Kamarazene,
Rezső a belgrádi operaház mű-
ködésével. 9 óra: Nemzeti dalok. 10 óra: Tambu-
zenekar hangversenye. 10 óra
10: Cigányzene a Cleridge-étterem-
ben. **Bukarest.** 12 óra: Gramofon-
zene. 4 óra: Könnyű zene. 7 óra:

Gramofonzene. 8 óra: Holland-est.
Kaltowitz. 5 óra 45: Hangverseny.
8 óra 15: A varsói filharmonikusok
hangversenyének közvetítése. Lan-
genberg. 5 óra 30: Hangverseny.
8 óra: Esti hangverseny. 9 óra: Hol-
land zene, utána tánczene. Leipzig.
7 óra 30: Gramofonzene. 8 óra 30:
Holland-est. 10 óra 30: Jazz-band
11 óra: Szórakoztató és tánczene.
Morva-Ostrau. 6 óra 40: Gramo-
fonzene. 9 óra: Szórakoztató zene.
10 óra 20: Prága közvetítése. Mi-
lánó. 7 óra 30: Tarka hangverseny.

8 óra 30: Táncczene. 9 óra: Szimo-
nikus hangverseny. 10 óra 45: Tarka
est, utána jazz-band. **Prága.** 4 óra
30: Délutáni hangverseny. 9 óra:
Kamarazene. 10 óra 20: A párti
szláv intézet négyesének hangversenye
Róma. 5 óra: Beethoven-hangver-
seny. 8 óra 32: Táncczene. 9 óra 5:
Selvaggi Rito, Maggiolata Veneziana
című operájának előadása. **Toulouse.**
7 óra 30: Táncczene. 7 óra 55: Szim-
fonikus hangverseny. 9 óra: Argen-
tin zenekar hangversenye. 10 óra:
Kávéházi zene. 12 óra: Dalok.

Közgazdaság

Elég olcsón lehet a temesvári sertés piacon télire való hizott disznót vásárolni

Az első fagyok után a disznó piacon
megélénkült a forgalom. Magánosok
most kezdik a vágódisznót beszerezni
és a hizlók a készen felhizlalt álla-
tokat mindegyre nagyobb tömegek-
ben hozzák be a városi piacra. A
mult pénteken a temesvári disznó pi-
acon körülbelül száz hizott disznó volt,
kedden a számuk meghaladta már a
kétszázat és egészen bizonyosra ve-
szik, hogy a pénteki piacon a temes-
vári disznó piacra legalább ötszáz
hizlalt disznót hajtanak föl. A kuko-
ricának ideiglenes olcsó ára maga után
vonta azt, hogy az élő disznóhús ki-
lójára is sokkal olcsóbb, mint tavaly
ilyenkor volt. Az utóbbi napokban a
nagyobb kereslet következtében ugyan
már némi drágulás észlelhető, azon-
ban ez is még mindig alatta van a
tavalyi áraknak. A mult hét elején a

disznó élőkiloja huszonnyolc lei volt,
ma már harminc-harminckét lei. Szak-
értők szerint legfeljebb harmincöt
leire fog emelkedni. A mult esztendő-
ben november elején a disznó élősúly-
ban különként negyven lei volt, ké-
sőbb negyvenháromra emelkedett és
a tél közepén átmenetileg volt negy-
venhét lei is. Ebben az esztendőben
tehát aránylag elég olcsón lehet télire
való hizott disznót vásárolni. De en-
nek ellenére mégsem várható, hogy
többet fognak megvenni, mint ta-
valy, sőt talán még annyit sem. A
mult esztendő óta a gazdasági helyzet
nagyon leromlott, a kereseti lehetősé-
gek apadtak és sok olyan háztar-
tásban, amelyekben eddig minden
esztendőben volt disznóvágás, nem
tudják azt maguknak még az olcsóbb
árak mellett sem megengedni.

**HATALMAS BANKBUKÁS KRA-
JOVÁN.** Krajován hatalmas bank-
bukás történt. Nemesak az olteniai
tartományban, hanem egyben Romá-
niának egyik legrégebben fennálló
bankja, az Eskenazi-bankház tegnapi
kényszeregyezséget kért. A bank he-
tétállománya ötszáznegyven millió
lei. Amikor a betétesek megdudáltak a
bank összeroppanását, nagy izgalom
támadt. A bank a betéteseknek három
éven belül hat-hat hónapi időközben
a betéti összeg tíz, illetve husz százalé-
kát öhajítja visszafizetni. A betéte-
sek egyelőre nem hajlandók elfogadni
ezt az ajánlatot és büntető feljelen-
téssel fenyegetőznek. Megállapítást
nyert, hogy a pénzintézet az utóbbi
időkben veszélyes ingatlan-spekulá-
cióba kezdett és ez okozta nagy vesz-
teségeit, amelyek miatt fizetékép-
telen lett.

A Nemzeti Bank új igazgatója.
Pénzügyi és politikai körök úgy tud-
ják, hogy a Nemzeti Bank megürese-
dett igazgatói állására L u g o j a n u
Jonel volt miniszterelnökségi államtit-
kár nevezik ki. Az új igazgató január
elsőjén foglalja el állását.

Mezőgazdasági tanácsválasztás.
A mezőgazdasági lajstromokba felvett
temesvári választók ma, november
huszadikán választják meg a mezőgaz-
dasági tanácsot. A választást novem-
ber tizenkettedikén a választók elég-
telen számu megjelenése miatt el kel-
lett halasztani. A választást ma min-
den körülmények között megtartják
és az reggel nyolc órakor a városháza
közgyűlési termében kezdődik. Egy
román és egy német listát nyújtottak be
a három tagból álló mezőgazdasági
tanácsra.

**Öt napos munkahét a temes-
vári vasúti műhelyben.** Az állam-
vasutak temesvári műhelyfőnöksége
elhatározta, hogy a hat nappól álló
munkahét helyett az öt napos munka-
hetet lépteti életbe. Jövőben a vasár-
napon kívül a műhelymunkások szom-
baton sem dolgoznak és természetesen
bért sem kapnak. A vasúti munka-
kások jelenleg sincsenek valami kielé-
gítő anyagi helyzetben. A nyolc órás
munkaidőt a főnökség már régen be-
állította, hónapok óta a vasúti műhely-
munkások naponta csak hat-hét órát
dolgoznak és jövedelmük amúgy is
megcsappant. Az újabb tervbe vett
öt napos munkahét a napi hat és hét
órás munkaidő mellett azt jelenti,
hogy hetenként tulajdonképpen csak
alig négy napot dolgoznak. A mű-
helymunkások körében az új munka-
hét terve nagy megütközést keltett és
a napokban gyűlést tartanak, amikor
is állást foglalnak a munkaidő reduk-
ciója ellen. A műhelyfőnökség ezen
elhatározását munkahiánnyal indokolja.

**Ötvenhárom bank lett fizetés-
képtelen.** Newyorkból jelentik, hogy
Kentucky, Arizona és Illinois álla-
mokban egy hét alatt ötvenhárom
bank jelentett be fizetéképtelenséget.
Kentuckyban megbukott a kiencven-
hat év óta fennálló National Bank of
Kentucky, amelynek ötvenöt millió
dóllár az alaptőkéje. Egy másik régi
bank hatvenöt millió dollár részvény-
tőkével ment tönkre.

Áresés és bérleszállítás. A gyáripa-
rosok kolozsvári szövetségének veze-
tőse a helyszínen szerzett tapasztala-
tai alapján megállapította, hogy az
ipari cikkek árai egy év alatt közel
tiz százalékot estek. Megállapították
azt is, hogy a mezőgazdasági termé-

nyekben és a legszükségesebb közszük-
ségleti cikkekben az áresökkenés
sokkal nagyobb. A gyáriparosok most
általános mozgalmat akarnak indi-
tani, amelynek célja erdélyszerte az
ipari munkások bérének a csökken-
tése. Ezt az intézkedést a gyáriparo-
sok a mezőgazdasági termékek álta-
lános olcsóbbodásával igazolják.

Jön a boletta! Bukarestben a leg-
nagyobb titokban folynak a tanács-
kozások a bolettarendszer bevezetésé-
ről. Kiszivárgott hírek szerint a szak-
emberek azt ajánlották, hogy Romá-
nia a gabona árának emelésére teljes
egészében tegye magáévá a magyar
bolettarendszert és azt haladéktalanul
vezesse be az egész országban. Beava-
tott körök úgy tudják, hogy a román
bolettarendszert még ezen a héten
nyilvánosságra hozzák.

**Levágott állatok husának eksz-
portja.** A hidegebb idő beálltával
újabb megindul Temesvárról a vágó-
hidon levágott állatok husának eksz-
portja. Az év elejétől november kö-
zepéig Temesvárról nyolcvan vagon
húst szállítottak Olaszországba, két
vagonnal Ausztriába és hét vagonnal
Csehszlovákiába.

Arad letöri az árakat. Arad
városi állandó választmánya követ-
kezőlegesen jó példát mutat az árak
letörésére. A városi választmány
ugyanis a pézsütemény árát az eddigi
egy lei ötven baniról egy leire
szállította le. A tejet literenként nyolc
leibe makszimalta, míg a sertés-
hús ára különként 42-44, illetve 43-45
lei lett. Az állandó választmány fog-
lalkozott a kávéházi árak makszimali-
zálásával is, egyelőre azonban reméli,
hogy a kávéosok maguk szállítják le
az árakat és azért várakozó állás-
pontra helyezkedett.

Gabonaárak magánárfolyama ma a
következő: Bányási buza 79 kilogra-
mos minőségű 290-300, ótengeri 240,
ujtengeri 190, árpa 210, zab 240 lei
száz kilónként.

Devizák árfolyama. Zürichben a lei
306.25, Párisban 15.15. Mai árfolyamok a
következők: angol font 817.50, dollár
168.40, hollandi forint 68, dinár 2.99,
francia frank 6.6250, olasz lira 8.8250,
cseh korona 5, német márka 40.14,
osztrák schilling 23.74, magyar pengő
29.48, svájci frank 32.68, belgas (öt
belga frank) 23.49.

A budapesti tőzsde jegyzése. (No-
vember 19.) Leszámitolóbank 85.5, Ke-
reskedelmi Bank 101, Angol-Magyar
Bank 72.4, Magyar Hitel 64.5, Pesti
Hazai 170.5, Drasche 100, Csáky-Prack-
falvi 9, Urikányi 82, Rima 54.4, Salgó
33.4, Általános Készlet 471, Beocsini
-, Nasic 100, Spodium -, Szikra 240,
Ganz-Danubius 66.8, Magyar cukor
89, Déleukor 90, Lipták -, Egis 9.5,
Nóva 26.9, Temesvári Szesz -, Te-
mesvári Sör -.

Mozi

Mozik mai műsora.

Forum: Atlantic. (Beszélő film.)

Belvárosi mozi: A hajótöröttek.

Gyárvárosi mozi: A négy ördög.

(Beszélő film.)

Erzsébetvárosi mozi: A szenvedés
utja.

Mehala mozi: A hajótöröttek.

